

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 194/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vammaisten suojaamisesta koronavirustartunnalta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Paula Risikko/kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 194/2020 vp:

Miten hallitus varmistaa, että vammaiset henkilöt voivat suojautua koronavirustartunnalta ja miten Invalidiliiton esitykset aiotaan toimeenpanna?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Uuden koronaviruksen tartunnalta voi suojautua noudattamalla viranomaisohjeita sekä toimimalla tavalla joka ehkäisee tartunnan leviämistä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on laatinut väestölle suunnattuja ohjeita uudelta koronavirukselta suojautumiseksi ja leviämisen ehkäisemiseksi eri kielillä.

Koronavirukselle alttiiden henkilöiden ja riskiryhmien suojelemiseksi hallitus on päättänyt lukuisista toimita, joilla pyritään estämään uuden koronaviruksen leviämistä väestössä. Eri ministeriöt ovat sittemmin toimeenpanneet hallituksen linjauksia ja tehneet linjausten mukaisesti tarpeellisia asetuksia ja päätöksiä omaa hallinnonalaansa koskien.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) antoi 31.3.2020 ohjeen koronavirustartuntoihin varautumisesta ja asiakkaan tarpeisiin vastaamisesta kotiin annettavissa palveluissa. Ohjeessa todetaan, että ensisijainen vastuu toimintaohjeiden antamisesta vammaisille henkilöille, vaikeavammaisille työntantajille ja heidän läheisilleen sekä omaishoitajille on kunnilla. Kotiin annettavien palvelujen työntantaja on velvollinen ohjeistamaan henkilökuntaa tartunnan torjunnassa. Ohjeessa todetaan myös, että vallitsevissa poikkeusoloissa suojavälineitä ei ole kuitenkaan aina helposti saatavilla, ja että kunnan on huolehdittava, että vaikeavammaisilla henkilökohtaisen avun työntantajilla on käytettävissä tarvittavat suojavälineet. Ohjeen mukaan työjärjestelyillä on pyrittävä siihen, että samat työntekijät hoitavat samoja asiakkaita, jolloin lähikontaktien määrä pysyy mahdollisimman vähäisenä.

Valmiuslain (1552/2011) mukaan kuntien tulee varautua tehtäviensä mahdollisimman hyvään hoitamiseen myös poikkeusolosuhteissa esimerkiksi valmiussuunnittelulla. Kunnan velvollisuutena on myös järjestää tartuntatautilain (1227/2016) mukainen tartuntatautien vastustamistyöalueellaan. Kunnat tiedottavat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden poikkeusolojen aikaisesta toiminnasta alueellaan.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 194/2020 vp

STM antoi 1.4.2020 ohjeen tartuntatautilain (1227/2016) ja valmiuslain (1552/2011) vaikutuksesta liikkumisvapauteen sosiaalihuollon toimintayksiköissä. Ohjeessa informoidaan kyseessä olevan lainsäädännön säännöksistä tartunnan leviämisen estämiseksi. Ohjeessa on otettu huomioon myös vammaiset henkilöt.

STM on myös antanut 20.3.2020 ohjeen poikkeustilan huomioimisesta perustason sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toiminnasta. Ohje sisältää tärkeitä huomioita välttämättömien palvelujen turvaamisesta, toimintayksiköihin kohdistuvista vierailukielloista ja muista seikoista yhtäältä oikeuksien toteutumisen ja toisaalta tartunnalta suojautumisen näkökulmasta.

STM, THL ja Työterveyslaitos ovat antaneet ohjeistusta sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille uuden koronaviruksen aiheuttamalta tartunnalta suojautumiseksi ja leviämisen ehkäisemiseksi. Myös THL:n vammaispalvelujen sähköistä käsikirjaa käytetään koronavirusta ja vammaispalveluja koskevassa tiedottamisessa.

Osa uuden koronaviruksen aiheuttamaan infektiin sairastuneista saa vaikeita oireita ja he voivat tarvita sairaalahoitoa. Muista maista raportoitujen tietojen valossa vakavalle taudille erityisen alttiita ovat riskiryhmiin kuuluvat henkilöt. Myös vammaisten henkilöiden parissa on iäkkäitä ja pitkäaikaissairaita. Lisäksi vammaan liittyvä toiminnanvaja voi altistaa vakavalle taudille, vaikka tieteellistä tutkimusnäyttöä asiasta on toistaiseksi rajallisesti. STM on ohjeessaan 31.3.2020 todennut uuden koronaviruksen riskiryhmiin kuuluvan vammaisia henkilöitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynyt keskustelua vammaisjärjestöjen kanssa tilannekuvasta ja riittävästä toimista vammaisten suojelemiseksi. Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta (VANE) järjesti STM:n kanssa 31.3.2020 vammaisjärjestöille tapaamisen, jossa järjestöt toivat esiin näkemyksiään vammaisten henkilöiden tilanteesta poikkeusoloissa.

Helsingissä 17.4.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru